

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף פח.

עשה מחיצה עשרה לגזוזטרא, האם מותר למלא ולשפוך מים דרכה?

לשפוך	למלא	
אסור ¹	מותר	ללישנא קמא
מותר ²	מותר	לאיכא דאמרי

שני גזוזטראות הסמוכות זו לזו שלא עירבו, באופנים דלהלן מה הדין?

עשו את המחיצה בעליונה בשותפות	עשתה העליונה את המחיצה בעצמה	
התחתונה אוסרת עליה	אין התחתונה אוסרת עליה ³	עשו מחיצה לעליונה ולא לתחתונה
אין אוסרות אחת על השניה ⁴	אין אוסרות אחת על השניה	עשו מחיצה גם לתחתונה

האם מותר לשפוך מים לחצר הפחותה מד' אמות?

כשעשאה ברה"ר	כשעשאה בחצר	
צריך לקמור ⁶	אין צריך לקמור	כשעשה עוקה מחזקת סאתים ⁵

ביב הקמור ד' אמות ברה"ר, האם שופכים לתוכו מים בשבת?

לשפוך בגג ומהגג ישפכו לביב	לשפוך ממש בפי הביב	
מותר	מותר	לר' אליעזר ב"י
מותר	אסור ⁷	לחכמים

¹ ושונה דין זה מעוקה (היינו גומא שעושים בחצר המחזיקה סאתים, ששופכים לתוכה שופכים), שמותר לשפוך לתוכה אפי' אם היא כבר מלאה והמים יוצאים ממנה לרה"ר מיד. משום, דבעוקה הדרך של המים להבלע בתוכה, ואפי' אם מלאה מים, מ"מ כוונת השופך לא שיצאו המים החוצה אלא שיבעלו בתוכה, משא"כ כששופך דרך גזוזטרא כוונתו שיצאו המים החוצה ואסור.

² ומשום דלא איכפת לו אם ישארו במקומם או יצאו, משא"כ בחצר שבלא עוקה אסור, דודאי רוצה שיצאו מחצרו.

³ וזה כפי הכלל דיש דין גזל בשבת - וצריך להשיב, דהיינו אף שכל הזמן משתמשים בני התחתונה בגזוזטרא העליונה לשאוב דרך הנקב שבה מים, מ"מ בשבת כיון שצריך עירוב ולא עשו עירוב, דין העירוב מחזיר את הגזוזטרא להיות מיוחדת רק לשימוש בני העליונה, ואין בני התחתונה אוסרים עליה. אולם אם הם היו שותפים בבניית המחיצה - ודאי שאוסרים, דאי אפשר לסלקם.

⁴ דכיון שעשו מחיצות לעצמם גם בתחתונה - גילו דעתם שהם רוצים להשתמש בשל עצמם ולא בשל העליונה ולכן אין הם אוסרים אחד על השני.

⁵ אבל כשלא עשה עוקה, או שעשה ואינה מחזקת סאתים מהנקב ולמטה, כלומר ממקום שעשה לה נקב ביציאתה להוציא את המים שבה לחוץ לחצר, אם אין בעומקה מקום שכונס בתוכו בית סאתים אסור.

⁶ פי', צריך לעשות לה כמין כיפה שתהיה סגורה מלמעלה, ועי"ז לא יהיה לי דין רה"ר או כרמלית, דאם היא נמצאת ברה"ר בתוך ג' טפחים היא רה"ר גמורה, ואם היא עמוקה מג' טפחים ולא מגיעה ל"י טפחים יש לה דין כרמלית ואסור להוציא מהחצר לתוכה. (ואפי' אם היא עמוקה י' ורחבה ד', ג"כ אסור, משום שגזרו בה אטו שאין בה עומק כל כך, וע' ריטב"א ומאירי).

⁷ חכמים ס"ל שאסור לשפוך בפי הביב להדיא אפי' בכה"ג שהולך הביב תוך החצר או בגג מאה אמה.

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

עירובין דף פח:

האם מותר לשפוך מים לחצר כדלהלן?

חצר שאינה מרובעת ויש בה ט"ז אמה	חצר מרובעת ד' על ד' אמות	
אסור - דאינה ראויה לזילוף	מותר	לרבה - רוצה לזלף
אליבא דר' אליעזר ב"י: מותר אליבא דרבנן: אסור ¹	מותר	לר' זירא - תיימי מיא

האם מותר לשפוך מים במקומות דלהלן?

בבית שבסופה יש ביב	בגג רחב שבסופו יש ביב	בפי הביב הקמור ד' אמות	
מותר			לראב"י
מותר		אסור	לחכמים
מותר	אסור		לחנניא

הרוצה לשפוך מים בחצרו בזמנים דלהלן מה דינו?

בימות הגשמים	בימות החמה	
שופך ושונה ואין צריך עוקה ²	צריך עוקה המחזקת סאתים	לרבה
עוקה מחזקת סאתים: שופך סאתים ⁴ עוקה מחזקת סאה: נותנים לו סאה	עוקה מחזקת סאתים: שופך סאתים עוקה מחזקת סאה: לא שופך כלל ³	לרב נחמן
שופך כמה שירצה ⁵		לאביי

¹ מבואר בגמ' שגם ר' זירא מודה אליבא דרבנן דבעינן דוקא ד' על ד' אמות שאז היא חצר חשובה שראויה לזילוף, אבל אליבא דראב"י הסובר שטעם ההיתר הוא משום דבעינן שטח שראוי לבלוע את המים, אי"כ אין נפ"מ באיזה צורה החצר. וס"ל לר' זירא שגם הרישא של המשנה היא כראב"י.

² ואין לחוש לכלום, דאם נחוש שרוצה שיצאו לחוץ משום קלקול חצרו, הרי בימות הגשמים חצרו עומדת מקולקלת ולא איכפת לו שיצאו המים לבחוץ. ואם נחשוש שמא יצנורו של פלוני מקלח מים" - ויבואו להתיר לשפוך בתוך צנור גם בימות החמה, אין לחוש דסתם צנורות מקלחים מים בימות הגשמים, ולא יבואו לומר ששפך שופכים בצנורו.

³ ולא התירו לו לשפוך אפי' סאה, גזירה שמא ישפוך יותר.

⁴ וכתבו תוס' (תוד"ה מחזיק), שבאמת יכול לשפוך אפי' כור או כורים. ובהוה הוא שונה מימות החמה שיכול לשפוך סאתים דוקא.

⁵ וחולק על רב נחמן, וס"ל שכיון שבימות הגשמים החצר בין כה מקולקלת ואין לחוש שמא יאמרו שהוא חושש לקלקול חצרו ולא שיאמרו ש"צנורו של פלוני מקלח מים", אי"כ גם בלא עוקה כלל שופך כמה שירצה.